

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Tuitio Ecclesiæ eiùsque Decretorum, Regibus Francorum in regno competit. Initium illius juris repetendum à Clodoveo, qui Defensor Fidei dictus à Remigio. Ejus in rebus canonicis potestas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

in qua ea que à nobis definita sunt servari precipiat. Nam hoc factò omnis de cetero surreptionis locus obstruitur. Egregie utrumque exsequitur; injuriam illatam ab Episcopo Itauriæ vult coercere, & quæ ab eo malè præsumpta sunt corrigere; sed rescripti abolitionem Principi servavit, ut par erat & dignum; suamque sententiam altero rescripto Principis muniri curavit. Spes non destituit Gregorium; qui statim post datas priores literas, dissidium partium composuit.

Eadem modestia se gesserat Pelagius erga Childebertum Regem; qui jusserat Saupaudo Arelatensi ut inferioris Episcopi examen subiret. Hoc alienum ab ecclesiastica lege & à ratione cum dixisset Pontifex, subjungit: Pro quibus Christianitatis vestre confidentia freti, paterno studio postulamus ut si quid tale factum est, congrua satisfactione celeriter amputetur, nec ullum sui exemplum in perturbatione Ecclesiarum, quas vobis Deus creditur, relinquere concedatur. Et in hujusmodi causis sollicitam vos in reliquo decet adhibere cautelam ne quid contra ecclesiasticas regulas petentibus concedatis. In eandem sententiam extant epistolæ Gallicanorum Episcoporum ad suos Reges in alia specie, quæ relatæ sunt capite nono §. iv. & v. hujus libri.

C A P V T X I I.

Synopsis.

I. Tutio Ecclesia eiusque Decretorum, Regibus Francorum in regno competit. Initium illius juris repetendum à Clodoveo, qui Defensor Fidei dictus à Remigio. Eius in rebus canonicis potestas.

II. Defensores Ecclesia dicti Reges secunda dynastia à Concilio Parisiensi, & Aquisgranensi. A Christo tuendam susceperunt Ecclesiam, eiusque disciplinam, ut docent ea Concilia, ex Isidoro, & Fulgentio.

III. Effectus Tutitionis erat, Confirmatio canonum. Cur eam ab Imperatoribus Synodi Oecumenice postulaverint, non autem à Regibus Francorum. A Regum nostrorum sollicitudine pender ecclesiasticorum ordinum integritas, à Pelagio. Præsidium Childeberti implorat Gregorius M. ad statutorum suorum executionem.

IV. Non solum manu regia, sed etiam legibus latis canonum executioni prospiciebant; ut Clotarius Rex, Pippinus & Carlomannus Duces Francorum. Et præ ceteris, Carolus Magnus. Capitulari Aquisgranensi Episcopus officij monet, transcriptis verbis canonum, quibus legis robur addit. Ita se monitorem præstat ut emendet, exemplo Iosia Regis.

V. Hoc Capitulare transcriptum est à Lothario Imp. in Edictum suum, quo nullam irrogat iis qui leges illas infringunt. Leo I. spondet se Capitula illa observaturum. Leo I. legibus à Marciano latis in præsidium legum ecclesiasticarum se subiecit. Capitularia Regum nostrorum accepta Ecclesia Gallicana.

Explicata Synodus Meldensis.

VI. Non solum antiquos canones, sed etiam nova Decreta Romane sedis, legibus suis tuebamur Reges. Quod probatur duobus exemplis. Vnum respicit Presbyteros suspectos; sed canonicè non convictos. Consultitur Leo III. à Carolo M. Eius responso in Conventu Regni expensa, & de consensu Episcoporum & Procerum, Edicto regio confirmata. In quo versaretur hac difficultas, explicatur. Presbyteri suspecti, purgati iurjurando.

VII. Alterum exemplum respicit Chorepiscopos. Dubitatum de ordinationibus Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum, quas illi peragerant, & de ceteris quibusdam capitibus. Consultus Leo III. à Carolo M. respondet omnia esse irrita, damnandos Chorepiscopos, & trudendos in exilium. Responsum Leonis in synodo probatum, & regio Edicto confirmatum; exceptis panis, quas Episcopi molliaverunt. Explicata hæc clausula, Permittente Apostolico.

VIII. Reges tertia dynastia ad Tutitionem libertatis ecclesiastica à Deo designari dicuntur à Gregorio IX. Legibus munierunt ecclesiasticam disciplinam. B. Ludovicus Edicto Canonum executioni consultit. Eumque secuti Reges à Carolo V. usque ad hanc aetatem.

IX. De altero hujus Tutitionis effectu dicitur libro quarto. Necessitas Concordia Sacerdotij cum Imperio probatur à Gregorio secundo, Septima Synodo, Ecloga Leonis, Damiano, Arnulfo, Bernardo, & auctore anonymo.

I. **Q**UAM Principibus ex jure divino & ex universalis Ecclesiæ praxi asseruimus, Ecclesiæ ejusque Decretorum Tutitionem, Regibus Francorum à Gallicana Ecclesiæ Episcopis vindicata est. Huic Patrocinio regiam Francorum dignitatem devovit Clodoveus, cum sacro baptismo tinctus solennem fidei professionem emisit; ita tamen ut manumissus à servitute peccati, & gratiæ vindicta in libertatem Christi assertus, à regni libertate non exciderit, sed eam ad Ecclesiæ Libertatem fovendam aeterno foedere conjunxerit. Pagani & Arriani Occidentem miserè lacerabant, & variæ per Orientem hæreses latè grassabantur, cum divini numinis benignitas laboranti Ecclesiæ prospexit, procurato Libertatis Christianæ acerrimo vindice Clodoveo: qui repudiato idolorum cultu, & Arriana hæresi calcata, quæ Aquitaniam, Hispanias, & Italiam imperio tenebat, se catholice Ecclesiæ partibus addixit, eique arbitrio suo & delectu veræ fidei victoriam peperit. Vnde non dubitavit Avitus de hoc religionis triumpho, invictissimo Clodoveo literis suis gratulari. Invenit quippe temporis nostri, inquit, arbitrum quemdam divina proviso. Dum vobis eligitis, omnibus judicatis. Vestra fides, nostra victoria est. Itaque statim assecutus est Defensoris fidei nomen, quod regno suo felicibus auspiciis adscriptum in posteros transmisit, meliori fato

Avitus ep. 41.

M ij

ab iis retinendum quam Pontificis Maximi quondam titulus ab Imperatoribus Romanis conservatus fuerit, quem unà cum Imperio adipiscebantur, donec Gratiani pietas superstitionem profanæ vocis exosa, pontificium amictum & Pontificis appellationem constanter repulit. Existimabit forte aliquis hoc à me datum summæ Clodovei pietati, & gloriosissimis triumphis quos de hæresi devicta reportavit, ut Defensorem fidei scholastico more nuncupaverim. Sed velim intelligat id arbitrato meo à me factum non esse, quia potius id è verbis Remigij Episcopi Remensis, qui salutaribus aquis Regem lustraverat, à me petitur. Claudium, alienæ paræciæ hominem, in Presbyterum ordinaverat Remigius, *Pre-cellentissimi Regis testimonio, qui erat non solum prædicator fidei catholice, sed Defensor, inquit ille in epistola ad Episcopos. Conquerebantur illi de vitiosa ordinatione contra canones à Remigio tentata. Sed excipit iste de Regis jussu, cujus arbitrium in disciplina ecclesiastica dispositione magni momenti esse debeat. Scribitis, canonicum non esse quod jussit. Summo fungamini sacerdotio. Regionum Præsul, custos patriæ, gentium triumphator injunxit.* Sanè videtur his verbis ad Constantinum respexisse, qui *Κωνσταντίνος* ab Eusebio dicitur, ut *Regionum Præsul* vocatur Clodoveus à Remigio.

II. In secundam Regum dynastiam Defensoris Ecclesiæ titulus transfusus est, ut docet Concilium Parisiense anno **DCCCXXIX.** quod regalis ministerij præcipuam partem in eo constituit ut Rex sit *Defensor Ecclesiarum*; laudatque locum Isidori Hispalensis, qui extat apud Gratianum, his verbis: *Principes seculi nonnunquam intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam muniant. Ceterum intra Ecclesiam potestates necessariae non essent, nisi ut quod non prævaleret Sacerdos efficere per doctrinæ sermonem, potestas hoc imperet per discipline terrorem. Sæpe per regnum terrenum calcite regnum proficit; ut qui intra Ecclesiam positi contra fidem & disciplinam Ecclesiæ agunt, rigore Principum conterantur, ipsamque disciplinam, quam Ecclesiæ utilitas exercere non prævaleret, cervicibus superborum potestas principalis imponat, & ut venerationem mereatur, potestas impertiat. Cognoscant Principes seculi Deo debere se reddere rationem propter Ecclesiam, quam à Christo iuendam suscipiunt. Nam si ve augetur pax & disciplina Ecclesiæ per fideles Principes, si ve solvantur; ille ab eis rationem exiget, qui eorum potestati suam Ecclesiam credidit. Eundem locum profert Concilium Aquilgranense ha-*

bitum anno octingentesimo trigesimo sexto, ut doceat Principem tuendæ Ecclesiæ causa constitutum. Quod etiam probat è Fulgentio, qui Principem officij sui commonefaciendo ait: *Præ omnibus ira se sanctæ matris Ecclesiæ catholice meminere filium, ut ejus paci atque tranquillitati per univèrsam mundum, suum prodesse faciat principatum. Magis enim Christianum regitur ac propagatur imperium, dum ecclesiastico statui per omnem terram consulitur, quam cum in parte quacunque terrarum pro temporali securitate pugnatur.*

III. Tutitionis effectus in Gallia idem erat planè cum eo quem in Romano Imperio viguisse diximus, scilicet ut Canones & Decreta à Regibus confirmarentur. In eo tamen discrimen intercedebat, quòd Synodi Oecumenicæ, cum à Principibus Romanis cogerentur, eorum opem ad exequendas definitiones suas implorabant; Regum potestate non interpellata. Quod mirandum non est, cum etsi regnum Francorum in Galliis ineunte seculo quinto emergerit, Reges tamen nonnisi desinente seculo Christianæ fidei nomen dederint. Iis verò temporibus omnes Canones Decretaque Pontificum, quorum usus in judiciis ecclesiasticis receptus est, per Gallias promulgata, & synodorum Gallicanæ Dioceseos confessione admissa erant. Quod autem veteribus canonibus ad accuratam disciplinæ ecclesiasticæ usum deesse videbatur, Concilia Gallicanorum Episcoporum auctoritate sua supplebant. Ea verò Concilia à Regibus nostris indicabantur, qui res definitas postquam judicio suo probassent, Edictis confirmabant, ut facilius executioni traderentur; ita ut in provinciis regni eodem jure omnino Reges nostri potirentur, quo Principes Romani olim in univèrso imperio fruebantur. Qua de re copiosè Tomo secundo, ubi Dissertationem de Conciliis Gallicanæ Dioceseos edemus.

Ceterum Romani Pontifices Ecclesiæ tranquillitatem à Regum nostrorum sollicitudine pendere, illis Ecclesias à Deo creditas, eorumque studio commissam esse ecclesiasticorum ordinum integritatem, non inficiati sunt. Pelagius Childebertum Regem ex eo capite debita laude prosequitur. *Cum celsitudini vestre, inquit, multa dona misericordia divina contulerit, pro amore quem Ecclesiæ ejus sinceriter exhibetis, fecit vos multis regnantibus clariores; quoniam inter alias regni vestri curas pro tranquillitate sanctæ Ecclesiæ præcipuam sollicitudinem vos certum est exhibere. Infra: Non aliter Deo nostro rectè potest regalis devotio famulari, nisi providentiâ ejus ecclesiasticorum ordinum ser-*

Zosimat.

Remig. ep. ad
Heraclium, Leo-
nem I & Theod.
Episc.Fide supra hoc
lib. cap. 10. l. 7.Concil. Paris. l. 2.
c. 4. Additio 2. c.
22.Isidorus de formo
bono cap. 53.
apud Gratianum
23. q. 5. c. Præ-
sul.Conc. Aquilgr.
cap. 5. can. 2.Vide B. B. B. B.
tom ad librum de
gubernio de Ind.
superior. cap. 4.Vide ergo librum
V. l.Pelag. ep. ad
Childebert. an.
517. In presertim
inter Ecclesiasticos
quæ vobis Deo
credidit.